

Αμηχανία και εκνευρισμός

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Του **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΑΡΕΤΑΙΟΥ**

Ανταπόκριση, Βρυξέλλες

Ανησυχίες για νέα κρίση χρέους στην ευρωζώνη πυροδοτεί το πρωτοφανές πολιτικό αδιέξοδο στο Παρίσι, μετά την κατάρρευση της κυβέρνησης Μπαρνιέ. Η Γαλλία τρομάζει την Ευρώπη και οι Βρυξέλλες, που έχουν παγώσει από τις εξελίξεις, βλέπουν με ανησυχία τη Γερμανία να βυθίζεται σε πολιτική αστάθεια και να οδεύει προς την ύφεση και ταυτόχρονα να οξύνονται τα δημοσιονομικά προβλήματα σε Ιταλία, Ολλανδία και Αυστρία. Στις συζητήσεις που γίνονται στις Βρυξέλλες κυριαρχεί ο φόβος για μια εκτεταμένη δημοσιονομική κρίση, ενώ και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα βρίσκεται σε θέση μάχης, ετοιμάζοντας το οπλοστάσιό της για να παρέμβει.

Από τη στιγμή που στη Γαλλία η **Μαρίν Λεπέν** απείλησε πως δεν θα υπερψηφίσει τον Προϋπολογισμό αν δεν γίνουν δεκτές οι προτάσεις της και κυρίως όταν το ενδεχόμενο πρότασης δυσπιστίας απέναντι στην κυβέρνηση Μπαρνιέ άρχισε να διαφαίνεται στον ορίζοντα, στην έδρα των ευρωπαϊκών οργάνων σήμανε συ-

πώση

Η πτώση της κυβέρνησης Μπαρνιέ μετά την απόρριψη του γαλλικού Προϋπολογισμού, οι πρόωρες εκλογές στη Γερμανία και τα δημοσιονομικά προβλήματα σε Ιταλία, Ολλανδία και Αυστρία έχουν σημάει συναγερμό στις Βρυξέλλες

είχε προειδοποιήσει για τους δημοσιονομικούς και πολιτικούς κινδύνους που μπορεί να οδηγήσουν την ευρωπαϊκή οικονομία σε νέες περιπέτειες.

Σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό ιστότοπο Politico, η ΕΚΤ έχει στη διάθεσή της ένα σχετικά καινούργιο «εργαλείο» επέμβασης στις αγορές, το Transmission Protection Instrument (TPI), με το οποίο επιδιώκει να προστατεύσει τα κράτη της ευρωζώνης από την κλιμάκωση του κόστους δανεισμού. Το TPI δημιουργήθηκε από την ΕΚΤ το 2022, με σκοπό να θωρακιστεί με ένα ακόμα «όπλο» σε περίπτωση αυξημένων πιέσεων των αγορών.

Κρατικά ομόλογα

Σύμφωνα με ανάλυση του Politico, το TPI «επιτρέπει στην ΕΚΤ -υπό ορισμένες προϋποθέσεις- να αγοράζει κρατικά ομόλογα μεμονωμένων κρατών-μελών για να κρατήσει χαμηλά το κόστος δανεισμού, διασφαλίζοντας έτσι ότι η ευρωζώνη δεν θα καταλήξει με επιτόκια δανείων και καταθέσεων που ποικίλλουν ανά περιοχή. Αυτός ο στόχος αναφέρεται ως η ομαλή ή ομοιόμορφη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής». Ωστόσο, το «όπλο» αυτό δεν έχει μέχρι σήμερα δοκιμαστεί στην πράξη.

«Την εποχή της δημιουργίας του TPI, το ασφαλιστρό κινδύνου ή το spread που συνδέεται με τα δεκαετή ιταλικά ομόλογα αναφοράς -δηλαδή, η πρόσθετη απόδοση που ζητούσαν οι επενδυτές για να κατέχουν ιταλικό χρέος αντί για μια ασφαλέστερη πίστωση όπως η Γερμανία- είχε αυξηθεί κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες. Ακόμα και έτσι, η ΕΚΤ απέφυγε να παρέμβει»,

έγραψε το Politico, εκτιμώντας ότι «δεν είμαστε ακόμα στο σημείο εφαρμογής του TPI στα γαλλικά ομόλογα» και ότι «η ΕΚΤ θα το χρησιμοποιήσει την ύστατη μόνο στιγμή».

Πάντως, η ανησυχία μιας ευρύτερης κρίσης στην ευρωζώνη λόγω της κρίσης στη Γαλλία φάνηκε και από τη διάσταση που έδωσαν τα γερμανικά μέσα ενημέρωσης στην κατάρρευση της κυβέρνησης Μπαρνιέ.

Την ίδια ώρα, αίσθηση προκάλεσε και στις Βρυξέλλες η ειδηση ότι ο «σκληρός» σε θέματα δημοσιονομικής πολιτικής διοικητής της Μπούντεσμανκ, **Χοακίμ Νάγκελ**, έκανε λόγο για ανάγκη μεταρρύθμιση του «φρένου χρέους» στη Γερμανία ώστε να υπάρξει μεγαλύτερος δημοσιονομικός χώρος προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα διαρθρωτικά προβλήματα της γερμανικής οικονομίας.

Το «φρένο», που εισήχθη το 2009 επί **Αγκελα Μέρκελ**, με στόχο να τεθεί υπό έλεγχο το χρέος, είναι συνταγματικά κατοχυρωμένο και απαγορεύει στο Βερολίνο να δανειζεται πάνω από 0,35% του ΑΕΠ σε οποιοδήποτε οικονομικό έτος.

Επιπλέον του κινδύνου για μια γενικευμένη κρίση στην ευρωζώνη, στις Βρυξέλλες ανησυχούν ιδιαίτερα και λόγω της ταυτόχρονης αποδυνάμωσης Παρισίων και Βερολίνου, την ώρα που η Ε.Ε. έχει όσο ποτέ άλλοτε την ανάγκη ισχυρών ηγεσιών για να αντιμετωπίσει τόσο τις τεράστιες γεωπολιτικές αλλαγές όσο και την αυξανόμενη κοινωνική δυσφορία στο εσωτερικό της.

Με το Παρίσι και το Βερολίνο να βρίσκονται ουσιαστικά σε μια πολιτική παράλυση, ο φόβος στην έδρα της Ε.Ε. είναι ότι η περίφημη «γαλλογερμανική ατμομηχανή» της Ένωσης έχει πλέον σταματήσει χωρίς κανείς να μπορεί να προβλέψει αν και πώς θα επανεκκινήσει.

Η ακροδεξιά, που φουντώνει διαρκώς στην Ευρώπη, έχει αρχίσει πλέον να προκαλεί σοβαρά βραχυκυκλώματα σε χώρες-μέλη και αυτό προκαλεί ρίγη τρόμου στις Βρυξέλλες, στις οποίες για μια μακρά περίοδο επικρατούσε η άποψη ότι «στο τέλος θα ηττηθεί η λογική και η ακροδεξιά θα... ξεφουσκώσει». Έτσι, η Κομισιόν της Φοντερ Λάιεν, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά τις ευρωεκλογές του περασμένου Μαΐου και ο νέος πρόεδρος του Συμβουλίου της Ε.Ε., **Αντόνιο Κόστα**, φαίνεται ότι θα είναι όμηροι ανεξέλεγκτων πολιτικών εξελίξεων, όπως αυτές στη Γαλλία, οι οποίες θα επιβραδύνουν ακόμα περισσότερο τους ήδη πολύ αργούς μηχανισμούς αποφάσεων της Ε.Ε.

Το πολιτικό αδιέξοδο στο Παρίσι αναζωπυρώνει τις ανησυχίες για νέα κρίση χρέους στην Ε.Ε.

Η Γαλλία τρομάζει την Ευρώπη

ναγερμός. Με τη νέα Κομισιόν της **Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν** να προσπαθεί ακόμα να βρει τους ρυθμούς της και με το Βερολίνο να βρίσκεται σε μια μακρά και δύσκολη προεκλογική περίοδο, η προοπτική μιας νέας πολιτικής κρίσης στη Γαλλία προκάλεσε ρίγη τρόμου στην έδρα της Ε.Ε.

Πυροδότηση

Η κατάρρευση της κυβέρνησης Μπαρνιέ δεν αιφνιδίασε, ωστόσο μετέτρεψε σε πραγματικότητα έναν από τους μεγαλύτερους εφιάλτες των Βρυξέλλων: τον κίνδυνο μιας πολιτικής κρίσης που μπορεί να πυροδοτήσει μια ευρύτερη οικονομική κρίση σε ολόκληρη την ευρωζώνη.

Οι Βρυξέλλες είναι πλέον αμήχανες και ανησυχούν λόγω της περιδίσισης στην οποία έχει περιέλθει η Γαλλία, ενώ στη Φρανκφούρτη, στην έδρα της ΕΚΤ, σύμφωνα με συγκλίνουσες πληροφορίες, επικρατεί μεν ψυχραιμία αλλά και εγρήγορση. Αλλωστε, ήδη από τις 20 Νοεμβρίου η επικεφαλής της, **Κριστίν Λαγκάρντ**,

η άποψητου **ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΥΡΟΥ***

*Διευθύνοντας συμβούλου της MRB Hellas

Ηγεσίες, ο μεγάλος ασθενής

Η ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΗ γαλλική και γερμανική αστάθεια αναδεικνύει εμφατικά το κενό ισχυρής ηγεσίας στην Ε.Ε. για χρόνια. Οι αρχηγοί των κρατών από «ηγέτες» έχουν μετατραπεί σε «υπηρέτες» ενός «άρρωστου» γραφειοκρατικού θηρίου. Τα τελευταία γεγονότα δυσχεραίνουν αφάνταστα τη λήψη αποφάσεων σε κρίσιμα ζητήματα, όπως: α) Η οικονομική πολιτική, β) η μετανάστευση, γ) η κλιματική αλλαγή, δ) η ενεργειακή πολιτική, ε) η αμυντική πολιτική κ.λπ. Η αβεβαιότητα αυτή: α) μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την εμπιστοσύνη των πολιτών και των αγορών προς την Ε.Ε., β) να επιβραδύνει τις κοινές πολιτικές και την αντιμετώπιση προκλήσεων. Οι Βρυξέλλες παρακολουθούν με ανησυχία τις εξελίξεις, ωστόσο η ταχύτητα των αντιδράσεών τους ενδέχεται να είναι πάρα πολύ μικρή, σε σχέση με τις απαιτήσεις της εποχής. Το πρώτο σύμπτωμα που πρέπει να αποφευχθεί είναι η διάρρηξη της συνοχής/σταθερότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αυτή την κρίσιμη περί-

οδο. Σε αυτό το τοπίο η Ελλάδα αντιμετωπίζει σημαντικές ευκαιρίες και απειλές.

Οι ευκαιρίες της χώρας μας είναι: 1) Ενίσχυση της γεωπολιτικής θέσης της ως πυλώνα σταθερότητας στην περιοχή, 2) διεκδίκηση περισσότερων πόρων και επενδύσεων με στόχο την περιφερειακή συνοχή, 3) προβολή της ως ελκυστικού και σταθερού επενδυτικού προορισμού, 4) ανάδειξη της ως ασφαλούς τουριστικού προορισμού και ως ενεργειακού κόμβου.

Οι απειλές είναι: 1) Επιβράδυνση αποφάσεων της Ε.Ε. για σημαντικά οικονομικά ζητήματα, 2) περιορισμός πόρων, 3) ενίσχυση ευρωσκεπτικισμού στη χώρα, 4) μεταναστευτικές πιέσεις στα εθνικά σύνορα, 5) αύξηση κόστους δανεισμού.

Η Ελλάδα είναι κρίσιμο να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις, να διεκδικεί ευρωπαϊκούς πόρους και να ενισχύει την εσωτερική σταθερότητά της και την ανθεκτικότητά της.